

10. sınıf öğrencisi olan Yeliz, sınıf arkadaşları ile ders çalışırken kayaçların magmatik, tortul ve metamorfik olmak üzere üç gruba ayrıldığı dile getirmiştir.

1) Buna göre, Yeliz aşağıdaki kayaç türlerinden hangisinin diğerlerinden farklı bir oluşuma sahip olduğunu söylese hata yapmamış olur?

- A) Granit
- B) Gabro
- C) Andezit
- D) Elmas
- E) Obsidyen

“Ankara çevresinde III. zamanda başlayan volkanik faaliyetler, IV. Zamana kadar devam etmiştir.”

2) Yukarıdaki bilgiyi veren bir jeolog tezini kanıtlamak amacıyla, aşağıdaki kayaçlardan hangisinin Ankara’da yaygın olarak görülmesini örnek verir?

- A) Kireçtaşı
- B) Kiltası
- C) Andezit
- D) Konglomera
- E) Mermer

Bir denizci seyir defterine “Bulduğumuz yerde kıyıda çok sayıda adacık görülüyor. Adalardan pek çoğunda kızgın magma ve gaz çıkışları görülüyor. Zaman zaman oluşan sarsıntılar denizde dalgalara yol açıyor. Burada arazi genellikle koyu renkli kayaçlarla kaplı. Kıyıya yanaşamıyoruz.” demiştir.

3) Denizcinin gittiği yerde aşağıda verilen kayaç türlerinden hangisi görülüyor olabilir?

- A) Granit
- B) Konglomera
- C) Diyorit
- D) Kalker
- E) Bazalt

Kayaçların sertlik derecelerine ve yapılarındaki mineral çeşitlerine göre ilk çağdan bu yana insanların yaşamında önemli bir yere sahip olmuştur.

4) Buna göre, aşağıdakilerden hangisi, insanların kayaçları kullanma alanlarına örnek olarak gösterilemez?

- A) Kesici av aletlerinin yapımı
- B) Tahıl öğütme değirmenleri
- C) Barınma ve korunma alanlarının yapımı
- D) Isınma
- E) Yağış rejimini düzenleme

Yer şekillerinin oluşumunda kayaçların yapı, doku ve bileşimleri oldukça önemlidir.

5) Buna göre aşağıda verilen kayaçlardan hangilerinin bulunduğu arazilerde yer şekilleri belirgin ve yüksek değildir?

- A) Tüf
- B) Bazalt
- C) Mermer
- D) Andezit
- E) Alçı taşı

6) Mağaraların tavanındaki sarkıtlar, tabanındaki dikitler ve bunların birleşmesiyle oluşan sütunlar aşağıdaki taş gruplarından hangisine örnektir?

- A) Katılmaşım
- B) Metamorfik
- C) Kırıntılı tortul
- D) Kimyasal tortul
- E) Organik tortul

7) Andezit, bazalt, granit kayaçlarının yaygın olduğu bir yöre için;

- I. Bitki örtüsü cılızdır.
- II. Yağış miktarı fazladır.
- III. Volkanizma etkili olmuştur.
- IV. Kuzey Yarım Küre’dedir.
- V. Toprağı verimsizdir.

Yargılarından hangisi, kesin olarak söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

"Yeryüzünün milyonlarca yıl süren kıvrılma esnasında yaşanan olaylar, kayaçların kıvrılma özelliklerini yitirmesine yol açar. Bu tip arazilere "masif" adı verilir. Masif arazilerde yaygın kaya türleri bulunmaktadır.

8) Masif alanlarda aşağıdaki kaya türlerinden hangisinin yaygın olarak bulunması beklenir?

- A) Konglomera
- B) Alçıtaşı
- C) Mermer
- D) Tüf
- E) Kum taşı

Bir kayaç başka bir kayacı ya çizer ya da çizilir. Bu çizilme durum sertlik derecelerini belli eder.

9) aşağıdaki kayaçlardan hangisi bütün diğer kayaçlar tarafından kolaylıkla çizilebilir?

- A) Elmas
- B) Bazalt
- C) Sileks
- D) Obsidyen
- E) Talk

Doğada var olan kayaçların minerallerini, kimyasal bileşimlerini, yapı ve dokularını ve doğada bulunuş şekillerini ortaya koyarak kayaçları tanımayı, sınıflamayı hedefleyen bir bilim dalıdır.

10) Paragrafta özellikleri anlatılan, kayaç bilimi olarak da adlandırılan bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sismoloji
- B) Limnoloji
- C) Paleontoloji
- D) Mineroloji
- E) Petrografi

11) Aşağıdaki kayaçlardan hangisinin canlıların geçmişi ile ilgili daha fazla bilgi vermesi beklenir?

- A) Tüf
- B) Andezit
- C) Linyit
- D) Bazalt
- E) Volkan camı

12) Aşağıda püskürük kayaçlarla ilgili olarak verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?

- A) Yeryüzünde ilk oluşan kayaç türüdür.
- B) Kütleler halinde bulunurlar.
- C) İç püskürük kayaçlar derinlerde geç soğuyarak oluştukları için kristal yapıları küçük olur.
- D) Püskürük kayaçların içinde canlı kalıntıları bulunmaz.
- E) Magmanın bazen yeryüzüne kadar yükselerek ve orada soğuyup katılaşmasıyla püskürük kayaçlar oluşur.

13) Aşağıdakilerden hangisi, magmanın yavaş yavaş soğuyup katılaşmasıyla oluşan kayaçlara örnek gösterilemez?

- A) Siyenit
- B) Granit
- C) Diyorit
- D) Tebeşir
- E) Gabro

Volkanların faaliyetleri sırasında yerin derinliklerindeki magmanın yeryüzüne çıkışı esnasında oluşan gazların neden oldukları patlamalarla, volkanik depremlerin meydana geldiği bilinmektedir.

14) Aşağıda verilen kayaçlardan hangisinin bulunduğu alanlarda bu tür deprem olma olasılığı daha fazladır?

- A) Linyit
- B) Tebeşir
- C) Kalker
- D) Breş
- E) Andezit

15) Aşağıdaki kayaçlardan hangisinin, şiddetli buharlaşmanın etkisiyle göl tabanlarında ve körfezlerde oluştuğu söylenebilir?

- A) Kalker
- B) Şist
- C) Bazalt
- D) Linyit
- E) Kaya tuzu

